

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๒๐๓/๒๕๕๖
คดีหมายเลขแดงที่ ร. ๑๗๒๗/๒๕๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๖ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

- นางสาววันวิสา กลิ่นศรีสุข ที่ ๑
- นางสาวชม มะโนมัย ที่ ๒
- นายประวัตติ อุยนา ที่ ๓
- นางสาววาสนา แยกจตุรัส ที่ ๔
- นายประภัท อุยนา ที่ ๕
- นายณรงค์ชัย อุยนา ที่ ๖
- นางสาวลำพรรณ บำรุงสงฆ์ ที่ ๗
- นายนพดล มะลาเวช ที่ ๘
- นายสุริยันท์ แยกจตุรัส ที่ ๙
- นางบุญนำ แยกจตุรัส ที่ ๑๐
- สมาคมนักกฎหมายพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ที่ ๑๑

ผู้ฟ้องคดี

ระหว่าง

- เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๑
- คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชัยภูมิ ที่ ๒
- บริษัท เทพสถิต วินด์ฟาร์ม จำกัด ที่ ๓

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและสัญญาทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)

สำเนาถูกต้อง

 (นายจිරสิทธิ์ เกิดประกอบ)
 เจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ
 25 ก.ค. 2560

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำ
ที่ ๓๒๒/๒๕๕๓ หมายเลขแดงที่ ๒๑๑/๒๕๕๖ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองนครราชสีมา)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ ฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐
เป็นราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย อันเนื่องจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติในการประชุม
ครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ เห็นชอบให้บริษัท เทพสถิต วินด์ฟาร์ม จำกัด
ใช้พื้นที่เพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลบ้านไร่
อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๓๙ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๓๙ ไร่ โดยวิธีการเช่า
มีกำหนด ๓ ปี ภายหลัมีมติดังกล่าว สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
จังหวัดชัยภูมิได้เสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณา ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้ว
เห็นควรอนุญาตให้บริษัท เทพสถิต วินด์ฟาร์ม จำกัด ติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า
ด้วยพลังลม เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้ลงนามทำสัญญาเช่า
ให้แก่บริษัท เทพสถิต วินด์ฟาร์ม จำกัด ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ เห็นว่า การทำ
สัญญาเช่าดังกล่าวไม่สุจริต กล่าวคือ มีกำหนดระยะเวลาให้เช่า ๒๗ ปี ซึ่งจากเดิมมีกำหนด
๓ ปี โดยไม่ผ่านความเห็นชอบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นอกจากนี้ พื้นที่เพื่อดำเนินกิจการ
ติดตั้งกังหันลมยังเป็นเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ซึ่งอยู่ในข่ายที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์
ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี
เสียก่อน ส.ป.ก. จึงจะพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินโครงการได้ แต่ปรากฏว่าโครงการดังกล่าว
ไม่ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และไม่ได้รับการพิจารณาจาก
คณะรัฐมนตรีให้ใช้พื้นที่แต่อย่างใด ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และคำสั่งอนุญาตของ
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘
พฤษภาคม ๒๕๓๓ และวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทาง
ในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๕
และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาด
ของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ

/สิ่งแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ เห็นว่า เมื่อโครงการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังลมอยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี และเป็นโครงการระยะยาวที่อาจส่งผลกระทบต่อการอุปโภคบริโภคของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุขเพราะต้องสูญเสียลุ่มน้ำชั้น ๑ บี อันเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ปราศจากมลภาวะ แต่กลับไม่มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น จึงไม่มีโอกาสได้รับทราบถึงผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่แท้จริงจากโครงการได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอนุญาตให้บริษัท เทพสถิต วินด์ฟาร์ม จำกัด ติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังลมจึงเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี และประกาศกระทรวงดังกล่าวข้างต้น ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ จึงยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า

๒. สั่งให้ระงับหรืองดเว้นหรือเพิกถอนการทำสัญญาเช่าพื้นที่ติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าพื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับบริษัท เทพสถิต วินด์ฟาร์ม จำกัด จนกว่าจะได้ดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยสั่งงดการบังคับใช้หรือระงับการทำสัญญาเช่าพื้นที่ติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับ บริษัท เทพสถิต วินด์ฟาร์ม จำกัด ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำสั่งยกคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาดำเนินการตามคำขอของผู้ฟ้องคดี

/ศาลปกครองชั้นต้น...

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งเรียกให้สมาคมนักกฎหมายพิทักษ์สิ่งแวดล้อม
เข้ามาเป็นผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ และได้มีคำสั่งเรียกให้บริษัท เทพสถิต วินด์ฟาร์ม จำกัด เข้ามาเป็น
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ขอดึงเอาคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐
เป็นคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ด้วย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การทำนองเดียวกันว่า พื้นที่บริเวณ
ตามฟ้องเดิมเป็นป่าสงวนแห่งชาติป่านาปางนากลับที่เสื่อมโทรมของกรมป่าไม้ โดยคณะรัฐมนตรี
ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๙ ให้กรมป่าไม้ส่งมอบพื้นที่ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม ต่อมา ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลนาปางนากลับ
และตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๒
ผลทางกฎหมายเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงที่ ส.ป.ก. รับมอบมาจาก
กรมป่าไม้โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติอีก ส.ป.ก. จึงเป็น
ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อนำไปดำเนินการจัดที่ดินตามวิธีการปฏิรูปที่ดินต่อไป ทั้งนี้
ตามมาตรา ๒๖ (๔) มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. ๒๕๑๘ สำหรับการขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน บริษัท โปร เวนต์ัม
อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด ผู้ถือหุ้นจำนวนร้อยละ ๔๘.๙๙ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓
ได้ยื่นคำขอรับความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่านาปางนากลับ หมู่ที่ ๒
ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่ ต่อ ส.ป.ก. จังหวัดชัยภูมิ
เพื่อติดตั้งเสาดตรวจวัดกระแสลมและความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่สำหรับการติดตั้ง
ฟาร์มกังหันลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๑
เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เห็นชอบในเบื้องต้นให้บริษัท โปร เวนต์ัม อินเตอร์เนชั่นแนล
(ประเทศไทย) จำกัด ดำเนินกิจกรรมตามที่ขอรับความยินยอม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อนุญาตให้บริษัท โปร เวนต์ัม อินเตอร์เนชั่นแนล
(ประเทศไทย) จำกัด ใช้ที่ดินมีกำหนดระยะเวลา ๑ ปี ตามหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดิน
เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ ๓๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๕
มีนาคม ๒๕๕๒ ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และบริษัท โปร เวนต์ัม อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย)
จำกัด ได้ร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๓ หมู่บ้าน ของตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
จัดการประชุมประชาคมติดตั้งกังหันลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าและเป็นแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

บ้านโนนสำราญ...

บ้านโนนสำราญ ได้จัดประชุม เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๒ บ้านโคกกระเบื้องไ
 ได้จัดประชุม เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๒ และบ้านเทพนา ได้จัดประชุม เมื่อวันที่
 ๑๙ มกราคม ๒๕๕๒ ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นดังกล่าวเห็นชอบกับโครงการ นอกจากนี้
 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ได้จัดประชุมสมัยสามัญที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๐
 กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงโครงการติดตั้งกังหันลม
 เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า และที่ประชุมได้มีมติอนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการดังกล่าว
 ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดการที่ดินหรือสงฆ์หรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้
 สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ลงวันที่
 ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ต่อ ส.ป.ก. จังหวัดชัยภูมิ เพื่อดำเนินกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า
 ในพื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๓๙ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๓๙ ไร่
 ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒
 เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่เขตตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นพื้นที่
 เพื่อกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพลังงานของประเทศ และ
 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า
 โดยวิธีการเช่า ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์
 วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรือ
 อสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน
 เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประสานหน่วยงาน
 ที่เกี่ยวข้องดำเนินการในเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบ
 สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. ๒๕๓๙
 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘
 และให้ปรับแผนงานโครงการสะท้อนให้เห็นว่าเป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่
 ของเกษตรกรด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส่วนกำหนดระยะเวลา
 การเช่าควรมีระยะเวลาที่สอดคล้องกับการดำเนินโครงการและอัตราค่าเช่าให้เป็นไปตามที่
 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด โดยอำนาจในการพิจารณากำหนด
 ระยะเวลาการเช่าเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามข้อ ๙ ของระเบียบคณะกรรมการ
 ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต
 และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็น

/การสนับสนุน...

การสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ส่วนกรณีประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ที่กำหนดให้โครงการหรือกิจการทุกประเภทซึ่งอยู่ในเขตลุ่มน้ำ ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ถูกยกเลิกไปแล้วโดยประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ ซึ่งประกาศฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้เฉพาะโครงการหรือกิจการเกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ในเขตพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น ๑ ตามมติคณะรัฐมนตรีเท่านั้น ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องดำเนินการตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุญาต เช่น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ และใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการจนทางราชการอนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีใบอนุญาตแล้ว ต้องนำหลักฐานใบอนุญาตนั้นมาแสดงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายในกำหนดระยะเวลา ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

สำหรับกรณีการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยติดตั้งกังหันลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจำหน่ายให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรและเป็นกิจการที่สนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็น การสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒)ฯ โดยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้พิจารณาและมีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ และครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ว่าเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฉบับดังกล่าว

/ดังนี้...

ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ เกษตรกรในบริเวณนั้นและบริเวณใกล้เคียงได้รับประโยชน์จากการใช้กระแสไฟฟ้าทั้งทางตรงและทางอ้อม เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการได้รับค่าใช้ประโยชน์ในที่ดิน ก่อให้เกิดการจ้างงานหรือกิจการบริการอื่นๆ เพิ่มขึ้นในชุมชน และเกิดแหล่งท่องเที่ยว (ฟาร์มกังหันลม) ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรในชุมชนท้องถิ่นมีอาชีพเสริม และมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นแบบอย่างของการจัดการทรัพยากรโดยชุมชน เป็นต้นแบบของการผสมผสานประโยชน์ทางการเกษตรและอุตสาหกรรมพลังงานร่วมกัน และการก่อสร้างกังหันลมเป็นการสร้างงานให้กับชุมชน ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ สำหรับด้านสังคม ได้แก่ ลดผลกระทบปัญหาแรงงานอพยพสู่ชนบท มีการพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมด้านคมนาคม ทำให้การคมนาคมขนส่งสินค้าเกษตรสะดวกเร็วขึ้น เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยผู้ประกอบการบริจาคเงินเป็นรายได้โดยตรงสู่ชุมชน พื้นที่โดยรอบโรงไฟฟ้า และมีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาชุมชนตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ นอกจากนี้ การดำเนินโครงการดังกล่าวไม่มีผลกระทบที่เป็นมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม แต่อาจมีผลกระทบที่ยอมรับได้ เช่น ผลกระทบต่อทัศนียภาพเนื่องจากเป็นกังหันลมขนาดใหญ่ เสียพื้นที่ประกอบเกษตรกรรมจุดละประมาณ ๑ ไร่ เป็นที่ติดตั้งกังหันลม และเกิดมลภาวะทางเสียง แต่พื้นที่ที่ใช้ติดตั้งกังหันลมเป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชุมชน และส่วนที่ติดตั้ง เช่น เสา ฐานราก และเส้นทางสำหรับเข้าไปติดตั้งดูแลรักษา แต่ละจุดมีระยะห่างระหว่างกัน ๐.๕ กิโลเมตร ถึง ๑ กิโลเมตร การติดตั้งจะไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินได้อย่างปกติ ชุมชนที่อยู่อาศัยจะได้ยินเสียงกังหันลมในระดับประมาณ ๕๐ เดซิเบลเอ ซึ่งไม่เกิน ๗๐ เดซิเบลเอ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าระดับเสียงการรบกวนและระดับเสียงที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่อนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และสัญญาเช่าแบบมีเงื่อนไขที่ทำขึ้นระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้องแล้ว ส่วนการดำเนินโครงการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าจะต้องได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น ใบอนุญาตก่อสร้างโรงงานของกระทรวงอุตสาหกรรม ใบอนุญาตก่อสร้างอาคารของจังหวัด ใบอนุญาตทำการผลิตพลังงานควบคุม

/ของกระทรวง...

ของกระทรวงพลังงาน ใบอนุญาตผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก เนื่องจากกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตใช้ที่ดิน ส.ป.ก. ไม่ต้องดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ โดยวิธีประชาพิจารณ์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และหรือมิได้นำใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องมาแสดงตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาเช่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และหรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะดำเนินการยกเลิกสัญญาเช่าและเรียกค่าเสียหายตามข้อ ๖ ของสัญญาเช่าต่อไป

ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ ได้ยื่นคำร้องขอถอนคำฟ้อง และศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำสั่งอนุญาตให้ถอนคำฟ้อง

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ ไม่ใช่ผู้เสียหาย เนื่องจากมิได้เป็นชาวบ้านที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่จะก่อสร้างกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ต่อศาล ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๑ เป็นเพียงสมาคมนักกฎหมายสิ่งแวดล้อม ซึ่งตามใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมไม่มีวัตถุประสงค์ข้อใดที่ระบุว่าสามารถเข้าเป็นผู้ฟ้องคดีหรือเป็นผู้รับมอบอำนาจฟ้องคดีหรือสามารถเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลปกครองได้ การที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ยื่นคำร้องขอเข้าเป็นผู้ฟ้องคดีร่วมต่อศาล เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นการกระทำที่เกินขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ที่ขอจดทะเบียนไว้ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งคำฟ้องดังกล่าวเป็นฟ้องเคลือบคลุม เนื่องจากมิได้แสดงให้เห็นชัดแจ้งซึ่งสภาพแห่งข้อหาและค่าขอบังคับ รวมทั้งข้ออ้างที่ใช้เป็นหลักแห่งข้อหา สำหรับสัญญาเช่าที่ดินเพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ ระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้ให้เช่า กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะผู้เช่า มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม (กังหันลม) ได้กระทำถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยพื้นที่ก่อสร้างกังหันลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้างดงกล่าวตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลนาแยงก๊ก และตำบลบ้านไร่

/อำเภอ...

อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นไปตาม
 มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
 เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์
 ผลกระทบสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะทราบที่พื้นที่ดังกล่าวอยู่ใน
 พื้นที่ที่ไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้
 ว่าจ้างให้บริษัท เอ็นวีมา (ประเทศไทย) จำกัด ให้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ
 สิ่งแวดล้อมเบื้องต้นเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๓ เพื่อแสดงและอธิบายให้ประชาชนในพื้นที่
 ได้ทราบว่าโครงการกั้นหินลมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 ในเบื้องต้นหรือไม่ ซึ่งประชาชนในพื้นที่ก็ได้รับทราบและเข้าใจรายงานดังกล่าวแล้ว
 นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ว่าจ้างให้บริษัท ทิม คอลซัลติง เอนจิเนียริง แอนด์
 แมเนจเม้นท์ จำกัด จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพโดย
 การผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลมขึ้น ทั้งที่ไม่ต้องจัดทำรายงานดังกล่าว แต่เหตุที่
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพราะจำเป็นต้อง
 ใช้รายงานเพื่อประกอบคำขอรับใบอนุญาตต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการกั้นหินลม เช่น
 การยื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้างกั้นหินลม เป็นต้น ทั้งนี้ การจัดทำรายงานการวิเคราะห์
 ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลม อำเภอเทพสถิต
 จังหวัดชัยภูมิ ได้แบ่งการทำรายงานออกเป็น ๒ ส่วน โดยส่วนที่ ๑ ได้ดำเนินการจนแล้วเสร็จ
 และส่วนที่ ๒ จะแล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๓

สำหรับเนื้อหาโดยสรุปของรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและ
 สุขภาพโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลม อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ในส่วนที่ ๑
 ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ในการศึกษา รายละเอียดโครงการ โดยโครงการผลิตกระแสไฟฟ้า
 จากพลังงานลมเป็นโครงการประเภทไร้กั้นหินลมที่ติดตั้งกั้นหินลมทั้งหมดจำนวน ๔๔ ตัว
 บนที่ดินจำนวน ๔๔ แปลง เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าขนาด ๘๐ เมกกะวัตต์ ซึ่งตั้งอยู่ที่
 ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ บนพื้นที่ประมาณ ๔๔ ไร่ โดยเฉลี่ยพื้นที่ติดตั้ง
 กั้นหินลมเท่ากับ ๑ ไร่ ต่อ ๑ ตัว สภาพทั่วไปของพื้นที่โครงการเป็นพื้นที่ภูเขาสลับ
 ที่ราบเนินเขา โดยมีอาณาเขตโดยรอบโครงการ ดังนี้ ทิศเหนือติดต่อกับตำบลนาขามหลัก
 ทิศใต้ติดต่อกับตำบลบ้านไร่ ทิศตะวันออกติดต่อกับเขาจอมดอย เขาทัดได้ และเขานางรัก
 ทิศตะวันตกติดต่อกับเขาพังญาติ ตำบลบ้านไร่ และอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ทั้งนี้ พื้นที่

/ติดตั้ง...

ติดตั้งกังหันลมและสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมประเภท ไร่มันสำปะหลัง ไร่ข้าวโพด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงทั้งหมดจำนวน ๖ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านเทพพนา ชุมชนบ้านโคก ชุมชนกระเบื้องไห ชุมชนบ้านหลังสวน ชุมชนบ้านหนองใหญ่ และชุมชนบ้านลำปอแดง โดยมีระยะห่างจากที่ตั้งโครงการถึงชุมชน อยู่ในช่วงระหว่าง ๐.๗ กิโลเมตร ถึง ๒.๙ กิโลเมตร และจากการตรวจสอบพื้นที่ชั้นคุณภาพ ลุ่มน้ำที่สำคัญตามมติคณะรัฐมนตรีพบว่า พื้นที่ดำเนินโครงการทั้งหมดอยู่ในพื้นที่ ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑ บี ยกเว้นพื้นที่ตั้งกังหันลม WTG1 และ WTG37 ซึ่งอยู่ในพื้นที่ ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๔ บี สำหรับแหล่งพลังงานลมและอัตราการใช้พลังงานลม ในการศึกษา เรื่องแผนที่ศักยภาพพลังงานลมเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ สถาบันพระจอมเกล้าธนบุรีได้ร่วมกับกรมอุตุนิยมวิทยา ได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลลมผิวพื้นที่บันทึกไว้ในคาบสิบปี ซึ่งผลสรุปพบว่า ความเร็วลมเฉลี่ยในทุกภาคส่วนของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นลมปานกลาง มีความเร็วลม ที่ระดับ ๑๐ เมตรเหนือพื้นดินจาก ๒ เมตร ต่อวินาทีในภาคเหนือ จนถึง ๔ เมตร ต่อวินาที ในบางพื้นที่ตามชายทะเล ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ธนาคารโลกได้รายงานผลการศึกษา Wind Energy Resource Atlas of South East Asia ซึ่งรายงานนี้ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ พลังงานลมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมส่วนของประเทศไทยด้วย ซึ่งพบว่า พื้นที่ที่มีศักยภาพพลังงานลมของประเทศไทยที่ระดับความสูง ๖๕ เมตร มีความเร็วลมเฉลี่ย ทั้งปีอยู่ที่ ๖.๔ เมตร ต่อวินาทีหรือมากกว่า ซึ่งพื้นที่เหล่านี้ได้รับอิทธิพลจากพายุมรสุม ได้แก่ ตามแนวชายฝั่งตะวันออกบริเวณส่วนใต้ของอ่าวไทยและบริเวณภูเขาฝั่งตะวันตก ภาคใต้ของประเทศไทย ส่วนบริเวณด้านทิศตะวันตกของอ่าวไทยจะมีลมปานกลางที่มีความเร็วลมเฉลี่ยทั้งปี ๔.๔ เมตร ต่อวินาที นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ กรมพัฒนาและ ส่งเสริมพลังงาน (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ในปัจจุบัน) ได้จัดทำ รายงานแผนระดับช่วงชั้นกำลังลมของประเทศไทยที่ระดับความสูง ๑๐๐ เมตร ซึ่งพบว่า ในจังหวัดชัยภูมิเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านพลังงานลม โดยที่ค่าระดับช่วงชั้นกำลังลมอยู่ที่ ระดับ ๓ หรือมีความเร็วลมเฉลี่ยประมาณ ๖.๔ เมตร ต่อวินาที สำหรับพื้นที่ตั้ง โครงการกังหันลมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการตรวจวัดข้อมูลลมโดยการติดตั้ง เสาวัดลมเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๐ และได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลลมในพื้นที่โครงการพบว่า ความเร็วลมเฉลี่ยทั้งปีอยู่ระหว่าง ๖.๕ เมตร และ ๗.๕ เมตร ต่อวินาทีในระดับความสูง

/ของแกนกังหันลม...

ของแกนกังหันลม โดยแสดงข้อมูลจากผังลม แสดงให้เห็นถึงระดับความเร็วลมเฉลี่ยของทิศตะวันออกเฉียงเหนือและทิศตะวันตกจะขึ้นอยู่กับฤดูกาล กล่าวโดยสรุปจากข้อมูลลมที่ได้กล่าวข้างต้นเป็นลมที่เหมาะสมสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าที่มีกำลังการผลิต ๒๓๐,๐๐๐ เมกกะวัตต์ต่อปี ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓ บริษัท ทีเอ็ม คอลซัลติง เอนจิเนียริง แอนด์ แมเนจเม้นท์ จำกัด ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๑ การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลม อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานราชการ หน่วยงานท้องถิ่น ผู้มีส่วนได้เสีย และผู้สนใจได้รับทราบความเป็นมาของโครงการ ขั้นตอน และวิธีการศึกษา อันเป็นการประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบและมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นของการศึกษาโครงการ ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้นำส่งรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลม อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องแล้วเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ทำคำคัดค้านคำให้การ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้รับทราบคำสั่งดังกล่าวโดยชอบแล้ว แต่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๘ ไม่ได้ทำคำคัดค้านคำให้การ

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ คัดค้านคำให้การว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ไม่มีอำนาจฟ้องเนื่องจากเกินวัตถุประสงค์นั้น ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย รวมทั้งมีวัตถุประสงค์ในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๑ จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้สำหรับที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีเจตนารมณ์มุ่งเน้นให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในฐานะของบุคคลในทางเศรษฐกิจและสังคม ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ใช่เกษตรกร แต่เป็นบริษัทต่างชาติที่ประกอบธุรกิจเพื่อมุ่งแสวงหากำไร รวมทั้งมีฐานะทางเศรษฐกิจดี การอนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าขายให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยไม่ใช่การทำเกษตรและไม่ใช่งานอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

/หนังสืออนุญาต...

หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเลขที่ ๓๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ขอดึงเอาคำฟ้องเป็นส่วนหนึ่งของคำคัดค้านคำให้การ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การเพิ่มเติมว่า ตามที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ขอดึงเอาคำฟ้องเป็นส่วนหนึ่งของคำคัดค้านคำให้การนั้น เมื่อคำขอท้ายฟ้องมีความประสงค์โดยชัดว่า หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ผู้ฟ้องคดีก็ไม่ติดใจที่จะฟ้องร้องผู้ถูกฟ้องคดีอีกต่อไป และปัจจุบัน ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๗ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ ได้ขออนุญาตฟ้องและศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้องแล้ว ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และจัดส่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบแล้ว ที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ อ้างว่า การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกาศใช้บังคับในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ และมีการแก้ไขเพิ่มเติมจำนวน ๒ ครั้ง ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ และปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ซึ่งเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ มีสาระสำคัญว่า ประเทศไทยมีการปฏิรูปที่ดินมาระยะหนึ่งแล้ว แต่ก็ยังมีอุปสรรค ทำให้การทำงานไม่อาจดำเนินการไปโดยเหมาะสมตามควร จึงแก้ไขขยายขอบเขตการจัดที่ดินในการปฏิรูปให้กว้างขวางขึ้น ให้สามารถช่วยเหลือผู้ที่ประสงค์จะเป็นเกษตรกรได้และอาจจัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบการสนับสนุนและต่อเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินได้ด้วย สำหรับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ใช่เกษตรกรจริง แต่เป็นผู้ประกอบการสนับสนุนและต่อเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน และเป็นบริษัทของคนไทยไม่ใช่บริษัทต่างชาติตามฟ้อง ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการอนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชัยภูมิเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามสัญญาข้อ ๔ แล้ว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่เคยยื่นใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารโรงงานและใบอนุญาตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามสัญญาข้อ ๕ อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าวยังไม่อาจถือได้ว่าผิดสัญญาตามข้อ ๖ เนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบการตามกฎหมายและกระบวนการดำเนินการขอใบอนุญาตให้ ส.ป.ก. จังหวัดชัยภูมิทราบว่าไม่สามารถนำใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องมาแสดงภายใน ๔๕ วัน ตามกำหนดของสัญญาข้อ ๖ ได้ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ คาดว่าจะใช้เวลาประมาณ

๖ เดือน...

๖ เดือน ถึง ๑๘ เดือน ซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินการขออนุญาตเกี่ยวข้อในเวลาดังกล่าว
 ของประเภทกิจการและจังหวัดชัยภูมิโดย ส.ป.ก. จังหวัดชัยภูมิได้ส่งเรื่องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
 พิจารณา ต่อมา เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือชี้แจง
 ข้อเท็จจริงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบว่า กำหนดระยะเวลา ๔๕ วัน
 นับแต่วันที่ได้รับอนุญาตในตอนท้ายข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ของสัญญา หมายความว่า กำหนด
 ระยะเวลา ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาตจากทางการให้มีใบอนุญาตประกอบกิจการ
 ตามกฎหมาย ซึ่งมีใช้วันที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน รวมทั้งขอให้รายงาน
 ความคืบหน้าการดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบกิจการและลำดับขั้นตอนการเข้าใช้ที่ดิน
 และความก้าวหน้าในการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบ
 ทุกๆ ๓ เดือน จนกว่าจะติดตั้งกังหันลมแล้วเสร็จ หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม
 ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รายงานผลการประชุมรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ ๒ การวิเคราะห์
 ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลม อำเภอเทพสถิต
 จังหวัดชัยภูมิ เพื่อรับทราบความก้าวหน้าของโครงการ ต่อมา เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้สำนักงาน
 นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
 เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบว่า
 มีแผนงานจะดำเนินการก่อสร้างโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลมหลังจากได้รับ
 ใบอนุญาตจากการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ปัจจุบัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓
 ยังไม่ได้เข้าไปดำเนินการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การเพิ่มเติมว่า การอนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้ประโยชน์
 ในที่ดินไม่ขัดเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจาก
 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) สามารถดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่
 ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งอาจไม่ได้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมโดยตรง แต่เป็นพื้นที่อื่นที่ต้องมีระเบียบ
 หลักเกณฑ์วิธีการเฉพาะออกไป กล่าวคือ การจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การจัดที่ดินเพื่อกิจการอื่น
 ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน การจัดที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค
 ในเขตปฏิรูปที่ดิน และการใช้ที่ดินเพื่อกิจการทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดิน
 มาใช้ประโยชน์ กรณีบริษัท โปร เวนด์ัม อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด ผู้ถือหุ้นของ
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ยื่นขอรับความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการปานายางหลัก

/ตำบลบ้านไร่...

ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ เพื่อติดตั้งเสาดตรวจวัดกระแสลมและความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่สำหรับการติดตั้งฟาร์มกังหันลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ซึ่ง ส.ป.ก. พิจารณาเห็นว่าเป็นการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้าอันเป็นกิจการสาธารณูปโภคตามข้อ ๘ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ จึงอนุญาตให้ใช้ที่ดินดังกล่าวมีกำหนดระยะเวลา ๑ ปี ซึ่งปัจจุบันการอนุญาตได้สิ้นสุดตามเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตแล้ว ส่วนการอนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพื่อติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ และระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ นอกจากนี้ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ และครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ว่าการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าขายให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรและเป็นกิจการที่สนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒)ฯ และช่วยให้เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยผู้ประกอบการหรือบริษัทได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินต้องชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้ทางราชการตามระเบียบในอัตราที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นบริษัทของคนไทย โดยเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และได้ดำเนินการขออนุญาตใช้ที่ดินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓

/ได้ดำเนินการ...

ได้ดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสนอต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีแผนจะดำเนินการก่อสร้างโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลมภายหลังจากได้รับอนุญาตต่างๆ การดำเนินกิจการติดตั้งกังหันลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าต้องใช้เงินลงทุนจำนวนไม่ต่ำกว่า ๕,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องขอสินเชื่อกับธนาคารจำนวนมาก แต่ติดเงื่อนไขในการขอสินเชื่อที่จะต้องไม่มีการฟ้องร้องคดีในชั้นศาล ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงได้รับความเดือดร้อนจากการที่ถูกฟ้องคดีต่อศาล และหากการดำเนินการตามแผนงานล่าช้าไป ประเทศชาติและประชาชนย่อมเสียโอกาสและขาดประโยชน์จากการใช้พลังงานไฟฟ้า การพัฒนาพื้นที่และภาษีที่รัฐจะได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยรวมสองประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ มีสิทธิฟ้องขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ และให้ระงับ งดเว้น หรือเพิกถอนการทำสัญญาเช่าพื้นที่ติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าพื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า เป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ในการจัดที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เช่าเพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด อันมีผลกระทบต่อสถานะภาพของสิทธิในการดำรงชีพโดยปกติสุขของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๘ ซึ่งเป็นประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๘ จึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือ

/เสียหาย...

เสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากมติดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ได้จดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีวัตถุประสงค์ในการปกป้อง พิทักษ์ รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งในด้านให้คำปรึกษา นิติกรรมสัญญา และคดีสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการเรียกร้องสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ จึงย่อมเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากมติดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่จะมียุทธวิธีฟ้องแทนประชาชนเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดินและเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ตามมติของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรได้ อีกทั้งการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในข้อพิพาทนี้ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าบังคับได้ โดยพิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ จึงมีสิทธิฟ้องขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ฟ้องขอให้ศาลพิพากษาให้ระงับหรืองดเว้น หรือเพิกถอนการทำสัญญาเช่าพื้นที่ติดตั้งกังหันลม ผลิตกระแสไฟฟ้าพื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ มิใช่คู่สัญญาตามสัญญาดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ จึงไม่มีสิทธิฟ้องขอให้ศาลพิพากษาตามคำขอดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ประเด็นที่สอง มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า

/โดยวิธีการ...

โดยวิธีการเช่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ กรณีจึงมีปัญหาที่ต้องพิจารณาก่อนว่า การดำเนินกิจการกั้นล้มผลิตกระแสไฟฟ้าของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาจากเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ที่ระบุว่าประเทศไทยได้จัดให้มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรมมาระยะหนึ่งแล้ว แต่การดำเนินการยังมีอุปสรรคทำให้การงานไม่อาจดำเนินไป โดยเหมาะสมตามควร จึงสมควรขยายขอบเขตการจัดที่ดินในการปฏิรูปที่ดินให้กว้างขวางขึ้น ให้สามารถช่วยเหลือผู้ที่ประสงค์จะเป็นเกษตรกรได้ และอาจจัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบการ กิจการสนับสนุนและต่อเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินได้ด้วยเพื่อให้งานดำเนินไปครบวงจรของ ภาคเกษตรกรรม อันนำมาซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่ง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อให้อำนาจแก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ในการจัดที่ดินให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์เพื่อใช้สำหรับ กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตหรือการให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็น การสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒)ฯ ข้อ ๑.๕ โดยกำหนดให้กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับ ความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินซึ่งกิจการ

นั้นต้อง...

นั้นต้องอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้ โดยเฉพาะ เป็นกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกักหน้ลมลพิษกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกักหน้ลมลพิษกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า เนื่องจากเห็นว่าโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากกักหน้ลมลพิษเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพลังงานทดแทนของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาพลังงานทดแทนของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน อันเป็นที่เห็นได้ว่าการพิจารณาที่มีมติดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีการคำนึงถึงเหตุผลเรื่องความมั่นคงทางพลังงานเป็นสำคัญ ซึ่งย่อมเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นว่าการดำเนินการกักหน้ลมลพิษกระแสไฟฟ้าของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในพื้นที่หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลนาขามและตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ อย่างไรก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพื้นที่หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ตามมติคณะรัฐมนตรี กรณีจึงมีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะมีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เพื่อกิจการกักหน้ลมลพิษกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ เช่นว่านี้ดำเนินการติดตั้งกักหน้ลมลพิษกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของกิจการดังกล่าวเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาก่อนหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความว่า ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

/และสิ่งแวดล้อม...

และสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำ
รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และ
แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒
ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ จึงมีผลใช้บังคับเมื่อพ้น
กำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา กล่าวคือ มีผลใช้บังคับ
ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ ดังนั้น ขณะที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒
เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต
จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกักหน้ลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อกิจการติดตั้งกักหน้ลมผลิตกระแสไฟฟ้า
โดยวิธีการเช่า นั้น ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ ลงวันที่ ๑๖
มิถุนายน ๒๕๕๒ ยังไม่มีผลใช้บังคับ จึงยังไม่มีผลเป็นการยกเลิกประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของ
ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ และประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงาน
การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ดังนั้น การดำเนินกิจการ
การติดตั้งกักหน้ลมผลิตกระแสไฟฟ้าของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในพื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต
จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดินและเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ตามมติคณะรัฐมนตรี
จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมทั้งสองฉบับ
ดังกล่าว ซึ่งได้กำหนดให้โครงการหรือกิจการทุกประเภทและทุกขนาดของเอกชนที่อยู่ใน
พื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกำหนดให้เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ต้องจัดทำรายงาน
การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยต้องเสนอรายงานดังกล่าวในชั้นก่อนขออนุมัติต่อ
คณะรัฐมนตรีและยื่นขอขยายโครงการหรือกิจการ ดังนั้น กิจการกักหน้ลมผลิตกระแสไฟฟ้า
ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม โดยเป็นการดำเนินการในเขตหมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต
จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่
ตำบลนาบงกัก และตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ตามมติของคณะรัฐมนตรี จึงต้องจัดทำ

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ และประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับการดำเนินกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ตามมติคณะรัฐมนตรี จึงเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด อันเป็นผลให้มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า เป็นมติที่ออกโดยมิได้มีการพิจารณาว่า กิจการดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่หรือไม่ อันเป็นมติที่ออกโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดเช่นกัน มติดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกอบกับข้อ ๑๑ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผูรับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดินและเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ตามมติของคณะรัฐมนตรีให้เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓

/ใช้พื้นที่...

ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า ส่วนค่าขออื่นนอกจากนี้ ให้ยก

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า การจัดที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลมเป็นไปตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ และการพิจารณาอนุญาตเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องจากกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลมเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓

สำหรับกรณีการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า จำหน่ายให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นั้น ส.ป.ก. ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินโครงการตามหนังสือ คำวนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๐๖๓๒ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง หลักเกณฑ์ แนวทางในการดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม ข้อ ๒.๒.๗ ระบุว่า ความเห็นชุมชนท้องถิ่นในส่วนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมความเป็นอยู่ของประชาชน โดยจัดทำประชาพิจารณ์ จะเห็นได้ว่า ส.ป.ก. ได้วางแนวทางปฏิบัติโดยกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จัดทำประชาพิจารณ์ตามระเบียบที่กำหนด เนื่องจากโครงการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลมเป็นโครงการที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ส.ป.ก. ในฐานะหน่วยงานทางปกครอง จึงเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในปัญหาสำคัญด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ตลอดจนการรับทราบข้อมูลและมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่อโครงการก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมาก

/ตั้งนั้น...

ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้จัดทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว จึงเป็นการดำเนินการโดยถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบทบัญญัติตามมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ จะเห็นได้ว่าการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. จึงเป็นการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในฐานะที่เป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ซึ่งหลังจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มายื่นคำขออนุญาตจัดที่ดินเพื่อดำเนินการโครงการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลมแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ใช้ขอใบอนุญาตเพื่อการดำเนินการโครงการ เช่น คำขออนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๑๐๙) แผนที่ภูมิประเทศแสดงจุดที่ตั้งที่ดินแปลงที่ยื่นคำขออนุญาต (๑ : ๕๐,๐๐๐) แผนงานและโครงการประกอบคำขออนุญาต หนังสือยินยอมของผู้ครอบครองที่ดิน หนังสือเสนอขายไฟฟ้าและหนังสือตอบรับการซื้อขาย ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และเมื่อ ส.ป.ก. ชัยภูมิ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อพิจารณาอนุญาตตามข้อ ๗ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นการพิจารณาตรวจสอบคำขออนุญาตในเบื้องต้นเท่านั้น และเมื่อการดำเนินการตรวจสอบหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุญาตแล้วเสร็จ ส.ป.ก. จังหวัดชัยภูมิ จะแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เข้าทำสัญญาเช่าที่ดินกับ ส.ป.ก. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้เข้าทำสัญญา และโดยที่สัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด... (ส.ป.ก. ๔-๑๑๙) ข้อ ๕ กำหนดว่า ผู้เช่าต้องยื่นแบบแปลนแผนผังรายละเอียด การก่อสร้างอาคาร โรงเรือน การตัดแปลง ต่อเติม การแก้ไขหรือทำประการใดในทรัพย์สินที่เช่าให้ผู้ให้เช่าตรวจสอบ และอนุญาตก่อนขออนุญาตต่อหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง และวรรคสอง กำหนดว่า ก่อนลงมือก่อสร้าง ผู้เช่าต้องแสดงหลักฐานการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างดังกล่าวต่อผู้ให้เช่า... นั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่า...

/เห็นว่า...

เห็นว่า ในการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพื่อดำเนินการโครงการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลมเป็นการอนุญาตให้ใช้ที่ดินโดยทำสัญญาเช่าแบบมีเงื่อนไข กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยังไม่สามารถใช้พื้นที่ที่ได้รับอนุญาตได้ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องไปดำเนินการขอใบอนุญาตจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะเข้าดำเนินกิจการ อันเป็นการควบคุมให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ขอรับใบอนุญาตก่อสร้างโรงงานจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ตามแบบคำขอรับใบอนุญาต (ร.จ.๓) ขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร รื้อถอนอาคารจากกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย (แบบ ข.๑) ขอรับใบอนุญาตผลิตไฟฟ้าจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กระทรวงพลังงาน (แบบ สกพ ๐๑-๑) ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเป็นการอนุญาตในเบื้องต้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินโครงการติดตั้งกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลมสามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่นต่อไปได้ นอกจากนี้ สัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในเขตจังหวัดชัยภูมิ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ ข้อ ๖ ได้ระบุว่า ถ้าหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่สามารถนำใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายอื่นมาแสดง ต่อ ส.ป.ก. ภายในกำหนดระยะเวลา ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญาเช่า ส.ป.ก. มีสิทธิบอกเลิกสัญญาและเรียกค่าเสียหายตามสัญญาได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า พื้นที่หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ไม่มีสภาพเป็นป่า มีความเปราะบาง โดยกรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. นำมาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะรัฐมนตรีจึงได้จำกัดการใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณดังกล่าว อันเป็นไปตามบัญชีท้ายประกาศ ลำดับที่ ๑๑ ของประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ อีกทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นกฎหมายและระเบียบที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เข้าใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์
เท่านั้น แต่มิได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่แก่ ส.ป.ก. จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อมที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องดำเนินการให้ได้มาเพื่อแสดงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น
เป็นให้ยกฟ้อง

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อุทธรณ์ว่า การจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมตาม
บัญชีท้ายประกาศ ลำดับที่ ๑๑ ของประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ
สิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำ
รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ เป็นการจัดทำ
รายงานเพื่อขอยกเว้นหรือขออนุญาตการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ต่อคณะรัฐมนตรี
ส่วนประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์
วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ได้กำหนดขั้นตอนการเสนอรายงานไว้ คือ ชั้นก่อนขออนุมัติ
ต่อคณะรัฐมนตรีและชั้นขอขยาย นั้น เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องได้รับการยินยอม
ให้ใช้ที่ดินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสียก่อนจึงจะสามารถนำเอกสารการยินยอม (สัญญาเช่า)
ไปประกอบในการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอยกเว้นหรือขออนุญาตนั้น ดังนั้น การที่
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติเห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกักกันลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓
ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกักกันลมผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า จึงไม่จำเป็นต้อง
ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนมีมติแต่อย่างใด ประกอบกับ
การจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ คือ การจัดที่ดินหรือสงวนทรัพย์สินให้แก่บุคคลใด
เช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือ
เกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินนั้น เป็นการจัดที่ดินทำนองเดียวกันกับการจัดที่ดินให้แก่
เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรตามมาตรา ๓๐ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และ
โดยที่ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

/พ.ศ. ๒๕๓๕...

W5/2

พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ต่างก็มีได้กำหนดให้เกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินหรือผู้ขอรับอนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนยื่นคำขอรับการจัดที่ดินที่อยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี นอกจากนี้ บริเวณพื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน แต่เดิมเป็นพื้นที่เขตป่าเพื่อการอนุรักษ์ และต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๘ เห็นชอบให้กรมป่าไม้ปรับออกจากเขตป่าเพื่อการอนุรักษ์เป็นพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ และส่งมอบให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. เป็นการอนุญาตในฐานะที่เป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หลังจากนั้น ผู้ประกอบการต้องนำหลักฐานการอนุญาตให้ใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. ไปดำเนินการให้ครบถ้วนถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทาง ส.ป.ก. ได้กำหนดไว้ในข้อ ๕ ของแบบสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด... (ส.ป.ก. ๔-๑๑๙) แล้ว เช่น ต้องแสดงใบอนุญาตผลิตกระแสไฟฟ้าจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กระทรวงพลังงาน ใบอนุญาตทำการผลิตพลังงานควบคุม กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน ใบอนุญาตก่อสร้างโรงงานจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ใบอนุญาตก่อสร้างอาคารจากจังหวัด เป็นต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกักเก็บผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกักเก็บผลิตกระแสไฟฟ้า โดยวิธีการเช่า เป็นมติที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า กิจการดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่

/โดยชั้นตอน...

โดยขั้นตอนก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะยื่นคำขอรับการจัดที่ดินหรือสงฆ์หรือทรัพย์สินสำหรับ
 กิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อ ส.ป.ก.
 จังหวัดชัยภูมิ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องดำเนินการให้มีการประชาคมในหมู่บ้านต่างๆ ที่คาดว่า
 จะได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และต้องได้รับการยินยอมจาก
 หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องว่ากิจการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ส่งผลกระทบต่อ
 สิ่งแวดล้อม ส.ป.ก. จังหวัดชัยภูมิ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ จึงจะนำเรื่องการขออนุญาตของ
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อพิจารณาอนุญาตได้ ซึ่งสอดคล้องกับ
 มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๑
 ธันวาคม ๒๕๕๒ และครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ว่าเป็นกิจการ
 ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
 ไม่มีผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม แต่อาจมีผลกระทบที่ยอมรับได้ เช่น ผลกระทบต่อ
 ทัศนียภาพเนื่องจากเป็นกั้นหลุมขนาดใหญ่ เสียพื้นที่ประกอบเกษตรกรรมจุดละประมาณ
 ๑ ไร่ เป็นที่ติดตั้งกั้นหลุม และเกิดมลภาวะทางเสียง แต่พื้นที่ที่ใช้ติดตั้งกั้นหลุมเป็นพื้นที่
 ที่อยู่นอกเขตชุมชน และส่วนที่ติดตั้ง เช่น เสา ฐานราก และเส้นทางสำหรับเข้าไปติดตั้งดูแลรักษา
 แต่ละจุดมีระยะห่างระหว่างกัน ๐.๕ กิโลเมตร ถึง ๑ กิโลเมตร การติดตั้งจะไม่ส่งผลกระทบต่อ
 การใช้ประโยชน์ในที่ดิน และเกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินได้อย่างปกติ ชุมชน
 ที่อยู่อาศัยจะได้ยินเสียงกั้นหลุมในระดับประมาณ ๕๐ เดซิเบล ซึ่งไม่เกิน ๗๐ เดซิเบล ตาม
 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าระดับเสียงการรบกวนและระดับเสียงที่เกิด
 จากการประกอบกิจการโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ ดังนั้น มติของ
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบ
 กำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
 เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกั้นหลุมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าว
 เพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกั้นหลุมผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า จึงเป็นมติที่ออกโดยมี
 เจเนอรัลให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในเรื่องการรับฟัง
 ความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็น
 สาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบกับแบบของสัญญาเช่าที่ดินฯ
 (ส.ป.ก. ๔-๑๑๙) ข้อ ๓.๖ ได้ระบุไว้ล่วงหน้าแล้วว่า การประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาต

/จะต้อง...

จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย ความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของรัฐและประชาชน และข้อ ๑๒ ได้ระบุว่า ถ้าผู้เช่าผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ผู้ให้เช่ามีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันที ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะได้ลงนามในสัญญาเช่าที่ดิน

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นยกฟ้อง

ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ ทำคำแก้อุทธรณ์ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้รับทราบคำสั่งดังกล่าวโดยชอบแล้ว แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสาม ไม่ได้ทำคำแก้อุทธรณ์

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดการที่ดินหรือสงวนกรรมสิทธิ์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๑๐๙) ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ต่อ ส.ป.ก. จังหวัดชัยภูมิ เพื่อดำเนินกิจการกั้นลมนผลิตกระแสไฟฟ้าในพื้นที่หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๓๙ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๓๔ ไร่ โดยวิธีการเช่า ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลนาทรายกลัก และตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นเขตพื้นที่ที่คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบกำหนดให้เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ส.ป.ก. จังหวัดชัยภูมิ จึงส่งเรื่องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณา โดยการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกั้นลมนผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกั้นลมนผลิตกระแสไฟฟ้า โดยวิธีการเช่า โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

ในเรื่อง...

ในเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามกฎหมาย และให้ปรับแผนงานโครงการ เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าเป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกร ด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส่วนกำหนดระยะเวลาการเช่าควรมี ระยะเวลาที่สอดคล้องกับการดำเนินโครงการและอัตราค่าเช่าให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ทั้งนี้ ที่ประชุมให้นำเรื่องเสนอต่อ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณาต่อไป ต่อมา คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ และครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ โดยที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องแนวทางการขอใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ดำเนิน โครงการพลังงานลม สำหรับภาคเอกชน แล้วเห็นควรดำเนินการจัดที่ดินในกิจการผลิต กระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลมให้ผู้ประกอบการเช่า ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องจากเป็นกิจการ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการ ปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่น ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒)ฯ และ ช่วยให้เกิดเกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงเห็นชอบกับโครงการติดตั้งกังหันลมเพื่อผลิต กระแสไฟฟ้า เนื่องจากเป็นพลังงานที่สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถอนุญาตให้ ใช้ที่ดินได้ แต่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ เห็นว่าการอนุญาตให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้ที่ดินเพื่อกิจการดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย และสัญญาเช่าที่ดินหรือ อสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๑๑๙) ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ ระหว่าง ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้ให้เช่า กับ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะผู้เช่า ยังเป็นสัญญาที่ไม่สุจริต กล่าวคือ มีกำหนดระยะเวลาให้เช่า ๒๗ ปี ซึ่งจากเดิมมีกำหนด ๓ ปี โดยไม่ผ่านความเห็นชอบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ เห็นว่า พื้นที่เพื่อดำเนินกิจการติดตั้ง

/กังหันลม...

กัณฑ์ลมอยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี จึงอยู่ในข่ายที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเสียก่อน ส.ป.ก. จึงจะพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินโครงการได้ แต่ปรากฏว่าโครงการดังกล่าวไม่ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และไม่ได้รับการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรีให้ใช้พื้นที่แต่อย่างใด และโดยที่โครงการติดตั้งกัณฑ์ลมผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังลมเป็นโครงการระยะยาวที่อาจส่งผลกระทบต่อการอุปโภคบริโภคของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๘ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุขเพราะต้องสูญเสียลุ่มน้ำชั้น ๑ บี อันเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ปราศจากมลภาวะ แต่กลับไม่มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกัณฑ์ลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกัณฑ์ลมผลิตกระแสไฟฟ้า โดยวิธีการเช่า และให้ระงับหรืองดเว้นหรือเพิกถอนการทำสัญญาเช่าพื้นที่ติดตั้งกัณฑ์ลมผลิตกระแสไฟฟ้าพื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จนกว่าจะได้ดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ต่อมา ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ตามมติของคณะรัฐมนตรีให้เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกัณฑ์ลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกัณฑ์ลมผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า ส่วนคำขออื่นนอกจากนี้ ให้ยก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่เห็นฟ้องด้วย จึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุม

/ครั้งที่ ๔/๒๕๕๒...

ครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกักกันผลผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกักกันผลผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ในเบื้องต้นมีประเด็นต้องพิจารณาก่อนว่า ส.ป.ก. มีอำนาจที่ดินในท้องที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ มาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว... (๔) ถ้าเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้ว เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด... และมาตรา ๓๖ ทวิ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ใดๆ ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้มาโดยประการอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ให้ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ และให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรณีนี้เห็นว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๙ เห็นชอบผลการดำเนินงานปรับเขตป่าอนุรักษ์บริเวณหมู่บ้านโนนสวรรค์และบ้านเทพพนา อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ออกจากเขตป่าเพื่อการอนุรักษ์ของป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาหลวง จังหวัดชัยภูมิ กรมป่าไม้จึงส่งมอบพื้นที่บริเวณที่ปรับออกจากเขตป่าเพื่อการอนุรักษ์เป็นพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต่อมา ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลนาช่าง และตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม

๒๕๔๒ แต่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ก็ต่อเมื่อ ส.ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขตที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกาไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้ว และ ส.ป.ก. มีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจึงจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะที่ดินในแปลงนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ส.ป.ก. จังหวัดชัยภูมิได้ดำเนินการกำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดิน และแผนงานและโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินท้องที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ โดยการจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในท้องที่ดังกล่าวซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวแล้ว พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลนาขามหลัก และตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีผลเป็นการเพิกถอนที่ดินในท้องที่ตำบลบ้านไร่จากการเป็นป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ดังนั้น ส.ป.ก. จึงเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์และมีอำนาจนำที่ดินในท้องที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ มาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง (๔) มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

กรณีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่ากิจการกั้นหลุมผลิตกระแสไฟฟ้าของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในท้องที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ เป็นกิจการที่เป็น การสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ ได้บัญญัตินิยาม "การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการ จัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืน จากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดิน

/เล็กน้อย...

เล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น "เกษตรกรรม" หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ บัญญัติว่า บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการกำหนด... วรรคห้า บัญญัติว่า นอกจากการจัดที่ดินให้แก่บุคคลตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือ เข้าทำประโยชน์ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาได้ ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินที่คณะกรรมการเห็นสมควร ซึ่งต้องไม่เกินห้าสิบไร่ ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และระเบียบ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการ ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๓ กำหนดว่า "กิจการ" หมายความว่า กิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด ในราชกิจจานุเบกษา และข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนด กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒) กำหนดว่า กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้าน เศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินซึ่งกิจการนั้นต้องอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ คดีนี้ข้อเท็จจริง ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดการที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

/(ส.ป.ก. ๔-๑๐๙)...

(ส.ป.ก. ๔-๑๐๙) ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ต่อ ส.ป.ก. จังหวัดชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินกิจการกักกันลมผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยมีสถานที่ประกอบกิจการตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ ตำบลนาทรายหลัก และตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ อนึ่ง แม้ว่าโครงการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากประชาคมในท้องถิ่น เมื่อวันที่ ๗ วันที่ ๑๗ และวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๒ รวมทั้งความเห็นชอบจากองค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านไร่เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และผู้ขอได้ทำการศึกษาผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมของโครงการในเบื้องต้น รวมถึงได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทน (โครงการไร่กักกันลม) จากกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ประกอบกับ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกักกันลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าว เพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกักกันลมผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่าแล้วก็ตาม แต่โดยที่ วัตถุประสงค์หลักของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและ ให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยเช่าซื้อ เช่า หรือเช่าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เกษตรกร ส่วนการจัดที่ดินให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเช่าทำประโยชน์เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้น เป็นข้อยกเว้น สำหรับการเช่าประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ซึ่งหลักการตีความกฎหมายเกี่ยวกับ ข้อยกเว้นของกฎหมายจะต้องตีความโดยเคร่งครัด กล่าวคือ การจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้บุคคลใดเช่าเพื่อกิจการอื่น กิจการนั้นจะต้องสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวได้รับประโยชน์จาก กิจการนั้นโดยตรง สำหรับโครงการกิจการกักกันลมผลิตกระแสไฟฟ้าของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แม้จะมีลักษณะเป็นการจัดทำบริการสาธารณะอันเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมก็ตาม แต่กิจการ ดังกล่าวเป็นไปเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจำหน่ายให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อันเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร มิใช่กิจการที่เป็นบริการหรือเกี่ยวข้องกับ

/ความเป็นอยู่...

ความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินในท้องที่ ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ โดยตรง ทั้งนี้ เนื่องจากกระแสไฟฟ้าของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ผลิตได้ จะถูกรับซื้อโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยและส่งไปยัง สถานีไฟฟ้าแรงสูงบำเหน็จณรงค์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยผ่านสายส่งไฟฟ้าระบบ ๑๑๕ กิโลโวลต์ เพื่อการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะได้จำหน่ายกระแสไฟฟ้าตามขั้นตอนการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าต่อไป การผลิตกระแสไฟฟ้าของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมิได้เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินดังกล่าว อีกทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนคดีว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ และราษฎรในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการผลิตกระแสไฟฟ้าของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยตรงแต่อย่างใด นอกจากนี้ การจัดตั้งกองทุนพัฒนาไฟฟ้าก็เป็นเพียงผลของการดำเนินโครงการกิจการกักหน้ลมตามมติของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ที่กำหนดให้จัดตั้งกองทุนเพื่อจัดหาเงินทุนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในชุมชนพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า ซึ่งได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโรงไฟฟ้าหรือการผลิตไฟฟ้าเท่านั้น ดังนั้น โครงการกิจการกักหน้ลมผลิตกระแสไฟฟ้าของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมิใช่กิจการที่เป็นบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน อันไม่เข้าลักษณะตามความในข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒)ฯ และข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าได้มีการเพิกถอนพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเดิมหรือมีการตราพระราชกฤษฎีกากันเขตที่ดินพื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ออกจากเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว การที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดที่ดินดังกล่าวให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพื่อดำเนินกิจการกักหน้ลมผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกักหน้ลมผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกักหน้ลมผลิตกระแสไฟฟ้าโดยวิธีการเช่า จึงเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พังไม่ขึ้น

/ส่วนข้ออ้าง...

ส่วนข้ออ้างอื่นๆ ในคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหานี้ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนไปแต่อย่างใด

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบกำหนดให้พื้นที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดินและเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ บี ตามมติของคณะรัฐมนตรีให้เป็นพื้นที่เพื่อกิจการกักเก็บผลิตกระแสไฟฟ้า และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินกิจการติดตั้งกักเก็บผลิตกระแสไฟฟ้า โดยวิธีการเช่า ส่วนคำขออื่นนอกจากนี้ ให้ยก นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยในผล

พิพากษายืน

นายสุชาติ มงคลเลิศพล
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายวราวุธ ศิริยุทธวัฒนา
ตุลาการหัวหน้าแผนกคดีบริหารงานบุคคล
ในศาลปกครองสูงสุด

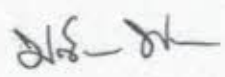

ตุลาการหัวหน้าคณะ

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มนัสศิริเพ็ญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายจิรศักดิ์ จีรวดี

สำเนาถูกต้อง

(นายจิรสิทธิ์ เกิดประกอบ)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ
25 ก.ค. 2560

